

KAHRAMAN DOĞA İNSANA KARŞI

ZAFER ÖZTEK

Hipokrat
Yayınclık

© 2023 KAHRAMAN DOĞA İNSANA KARŞI

2. Baskı

ISBN: 978-625-6429-03-1

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satıő hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, őekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Yazar

Zafer ÖZTEK

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dađ. San. Tic. A.Ő.

1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

*Kendi kıyametini hazırlayan insanoğlu başka dünyalar arıyor,
Mars gezegenine yerleşmeyi düşünüyor.
Mars 'ı yaşanır yaptıktanrsa, yaşanabilen Dünyayı korumak
daha akılcı değil mi?*

KAHRAMAN DOĞA İNSANA KARŞI

YAZAR

Prof. Dr. Zafer ÖZTEK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	8
BÖLÜM 1 - DOĞANIN DENGESİ	11
CANLILAR VE ÇEVRE.....	13
KAYNAKLARIMIZ.....	13
DOĞAL YAŞAM	14
İnsanın doğal yaşama olumsuz etkileri	15
Yok olan ve yok olma tehlikesi olan türler	16
BÖLÜM 2 - BAŞKA DÜNYA YOK	19
GÜNEŞ SİSTEMİNDE YAŞANILABİLİR BÖLGE	20
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE İNSANIN KISA TARİHİ.....	22
KONUŞAN, YAZAN, KENTLEŞEN, ÜRETEN, TÜKETEN ve TAHRİP EDEN İNSAN	25
BÖLÜM 3 - İNSANOĞLUNUN ETTİKLERİ	27
NÜKLEER KİRLENME.....	28
Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombası	28
Nükleer test alanları	30
Trinity – Her şeyin başladığı yer.....	30
Marshall Adası	31
Güney Pasifik.....	33
Novaya Zemlya.....	35
Nevada Ulusal test alanı.....	38
Semipalatinsk test sitesi	41
Fransız nükleer denemeleri	43
Nükleer teknoloji yarışı.....	44
Nükleer santraller ve kazalar	47
Nükleer santraller.....	47
Mayak nükleer kazası	52
Windscale nükleer çekirdeğinde tutuşma	53
Üç Mil Adası felaketi	54
Çernobil felaketi.....	55
Tokaimura nükleer kazası	58
Mihama nükleer kazası	59
Fukuşima nükleer kazası.....	60
Yucca Dağı nükleer depolama alanı.....	64

KİMYASAL KİRLLENME	67
Halifax felaketi.....	67
Oppau patlaması.....	68
Grandcamp patlaması.....	68
Love Canal toksik felaketi	70
Minamata hastalığı.....	72
Bhopal felaketi	74
AZF Toulouse kimyasal fabrika patlaması	77
Macaristan’da kızıl zehir.....	77
Seveso felaketi	80
Maden kazaları.....	83
Montana bakır madenleri	84
Picher madenleri	85
Nauru fosfor madeni	86
Altın madenlerinden siyanür sızıntıları.....	87
Yeraltı kömür yangınları	90
PETROL NEDENLİ KİRLLENME	91
Meksika petrol sızıntısı	95
Exxon Valdez petrol sızıntısı.....	96
Independenta İstanbul Boğazında	98
Prestige petrol sızıntısı.....	101
Kuveyt petrol yangınları	102
Türkmenistan’da Cehennem Kapısı.....	103
Endonezya’da çamur patlaması	104
ATIK SORUNU.....	105
Elektronik çöplükler.....	108
Lastik çöplükleri	110
Büyük Pasifik Çöp Girdabı	112
SU KAYNAKLARI TEHDİT ALTINDA.....	115
Türkiye örneğinde su durumu.....	117
Su havzalarının yok olması	119
Göller yöresinde olanlar.....	123
Aral felaketi ve Orta Asya bozkırının tuzlanması.....	126
Müsaj (deniz salyası) tehdit ediyor.....	130
IŞIK KİRLLENMESİ / KARANLIĞI YİTİRİYORUZ	132
NÜFUS PATLAMASI.....	135
PLANSIZ SANAYİLEŞME ve KENTLEŞME	139
Enerji santralleri.....	140
ÇEVRE TALANI.....	143

Birincil ormanların tahribi	145
Toz anađı (Dust Bowl)	155
HAYVAN KATLİAMI	156
Amerikan bizonları	156
Mao'nun serçeleri	158
Portekiz'de avcılık	158
KÜRESEL İKLİM DEĐİŐİMİ	159
Homo Economicus	159
Homo Fosilicus ve sera etkisi	160
Küresel iklim değişiminin işaretlei	161
Dört mevsim yok oluyor	162
BÖLÜM 4 - DURDURULABİLİR, GERİYE DÖNÜLEBİLİR	165
SONSÖZ	177
SÖZLÜK	181
KAYNAKLAR	187

ÖNSÖZ

Işığın değerini anlamak için kör olmaya, sesin değerini anlamak için sağır olmaya, yürümenin değerini anlamak için kötürüm olmaya gerek yok. Sigara içenler kanser olduklarında anlarlar yaptıkları hatayı; aşılarmaya karşı çıkanlar ancak hastalandıklarında pişmanlık duyarlar; sağlamken kendilerini korumayanlar sonra üzürlürler ama olan olmuştur bir kere. Kaybetmeden sağlığın değerini anlamıyor insanoğlu.

Yalnızca sağlığını değil, insanoğlu elindeki diğer değerlerini de kaybetmeden önemlerini anlayamıyor, akli başına gelmiyor, nelere sahip olduğunu bilemiyor. Depremde evimiz yıkılıyor, değerini anlıyoruz; savaşta en yakınlarımızı yitiriyoruz, ne kadar değerli olduklarını hatırlıyoruz; işimizi kaybediyoruz, çalışmanın yalnızca bir kazanç kapısı değil yaşamımızın bir parçası olduğunu fark ediyoruz.

Peki, insanoğlunun sahip olduğu en değerli, hiç vazgeçilemez olan şey nedir? Eminim, büyük çoğunluk bu soruya, canıdır, malıdır, ailesidir, işidir, sağlığıdır gibi yanıtlar verecektir. Çünkü insanoğlu “ben” merkezli, yalnızca kendisinin sahip olduklarının farkında; onları yitirmek istemiyor. Böyle olunca, asıl büyük çerçeveyi, sahip olduğu en değerli şeyi göremiyor; onsuз yaşayamayacağını farkında değil.

O şey, üzerinde yaşadığımız Dünyadır; soluduğumuz havadır; içtiğimiz sudur; bir parçası olduğumuz ve keyif aldığımız doğadır.

Doğa bozulursa, tahrip edilirse, Dünya yaşanamaz bir küre haline gelirse, insanoğlu yok olur. Ama insanoğlu yok olursa, Dünya dönmeye devam edecektir; hatta daha mutlu bir şekilde. Çünkü Dünya insanoğlunun zulmünden çok çekiyor; ormanları yandıkça, suları kirlendikçe, okyanusları çöplüğe dönüştükçe, buzulları eridikçe, atmosferi yok oldukça, toprağının altı üstüne geldikçe çok canı yanıyor. Doğa, bu bozulmaları düzeltebilmek için kahramanca çabılıyor; insanoğlu ile mücadele ediyor. Ama insanoğlu o kadar vurdumduymaz, o kadar bencil, o kadar acımasız, geleceği görmekten, yaklaşan kıyameti sezebilmeden o kadar aciz ki, doğa giderek daha fazla tahrip ediliyor, kirleniyor, barındırdığı canlıları, güzelliklerini kaybediyor; bu duruma karşı koymakta zorlanıyor. Kendi başına bırakılsa kendini toparlayacak, tahrip olan kısımlarını onaracak, fakat insanoğlu ona bu şansı vermiyor, Dünyayı ara vermeden ve giderek artan bir hızla kirlletmeye, bozmaya devam ediyor.

Bakmayın siz doğanın bu zor durumuna; çünkü sonunda kaybeden insanoğlu olacak. İnsanoğlu doğaya ettiklerinin cezasını sonunda görecek, bu mücade-

leyi insanoğluna kahramanca karşı koyan doğa kazanacak; bu gidişle insanoğlu yok olacak ya da Dünyayı terk edecek, Dünya huzura kavuşacak.

Yaklaşan bu son durdurulabilir mi? Geriye dönülebilir mi? İnsanoğlu doğayla barışabilir mi? Eskiden olduğu gibi bir arada mutlu bir şekilde yaşamaya devam edebilirler mi?

Bu sorunun yanıtı “evet”. Ama bazı koşullara bağlı. Her şeyden önce, insanoğlunun durumun farkına varması gerekir. Şimdiye kadar doğaya yaptıklarını görmesi, bilmesi, gözden geçirmesi, kavraması ve gelecekte kendisini nelerin beklediğini anlayabilmesi gerekir. Ancak o zaman kendisine çeki düzen verecek, doğayla barışabilmenin çarelerini arayacak, bulacak ve uygulayacaktır.

Doğa ile insanoğlu arasındaki mücadelenin barışla sonlanması için birçok bilim insanı, aktivist, çevre dostu kişi ve kuruluş çok değerli çabalar gösteriyor. Bu çabalarda benim de tuzum olsun istedim. İşte bu kitap, doğanın başına gelenlerin bir bölümünü dahi olsa gözler önüne sermek, insanoğluna bunları geri döndürmek için bir fener tutabilmek için derlendi.

Albert Einstein’ın dediği gibi: Dünya, kötülük yapanlar yüzünden değil, se-yirci kalıp hiçbir şey yapmayanlar yüzünden tehlikeli bir yerdir.

Prof. Dr. Zafer Öztekin